

VGN KLEIO

Hoofredactie: Ben Vriesema | beninhaarlem@hotmail.com

Eindredactie:
Patsboem!educatief, Martijn van Lieshout, Richard de Rooij | redactie@vgnkleio.nl

Redactie: Quinten Koster, Daan van Leeuwen, Lisa Oskamp, Daan Schuijt, Nicole van der Steen, Bart den Uyl, Hans Vermeer, Matthijs Wieldraaijer

Medewerkers: Jelte Posthumus, Ton van der Schans

Vormgeving: Bianca Emanuel Magazine Design

Redactieadres: Molenveldlaan 43, 6523 RJ Nijmegen

Druk: Drukkerij Wilco BV, Meppel | ISSN 0165-6449

Advertentie acquisitie: Susanne Elgershuizen, 06 - 137 601 25 | elgershuizen15@gmail.com

Kleiokrant: Kopij kunt u sturen naar: redactie@vgnkleio.nl.

Website: www.vgnkleio.nl

Social media: @gsonderwijs
www.facebook.com/vgnkleio

Contributie: Lidmaatschap VGN € 80,- | Studenten € 50,-

Leden- en abonnementen-administratie: Lid worden of uw gegevens wijzigen?

Stuur een mail naar: aanmelden@vgnkleio.nl.

Algemeen Bestuur VGN

Ton van der Schans, *voorzitter, mediacontacten, pabocommissie*
Maarten van Gils, *secretaris, cie. didactiek*
Maud Knook, *penningmeester*
Hellen Janssen, *cie. havo/vwo, Euroclio*
Gerard Rozing, *cie. vmbo, cie. lerarenopleidingen*
Steven Stegers, *Euroclio, cie. wereldgeschiedenis*
Pim Renou, *ICT, communicatie, pr*
Jos Niewold, *cie. vmbo, PVVVO*

Berichten voor het VGN-bestuur kunt u sturen naar: contact@vgnkleio.nl.

Schipperswoning

Niet lang geleden struinden mijn leerlingen door de Groninger Archieven, alwaar ze de oprichtingsakte van de school bestudeerden. Het wekte in mij de drang om zélf weer eens het archief in te duiken en ik besloot de geschiedenis van mijn eigen huis te onderzoeken. Het is een schipperswoning in een buurt die verrees in de decennia na de Vestingwet van 1874 die het einde betekende van de oude bastions die de stad in toom hadden gehouden als een nauwzittend korset. Eindelijk kon de stad weer ademen en groeien.

'Ik herken mijn huis en dat van de burens, hoewel de indeling ietwat veranderd is'

Handige timmerlieden bedachten zich niet en vroegen bouwvergunningen aan. Een zekere Derk Eisses deed dat in 1882 voor de plek waar ik nu zit. De oorspronkelijke tekening is eenvoudig van opzet: ik herken mijn huis en dat van de burens, hoewel de indeling ietwat veranderd is.

Een van de eerste bewoners was Lolke Langman. Ik kom hem op het spoor, omdat hij op 16 december 1894 bij de gevonden voorwerpen in het Nieuwsblad van het Noorden een 'katoenen zakje' aanbiedt op dit adres. Tot de andere vondsten die dag behoren een gouden oorbelletje, een militaire medaille, een geel, gladharig hondje, een mud haver en een varken. Men verloor nog eens wat in de negentiende eeuw.

Dat blijkt eens te meer uit het levensverhaal van Lolke Langman. Hij verliest zijn vrouw Sybrigje als ze nog maar 24 is, maar hertrouwt kort daarop met de 39-jarige Gesina, die pas gescheiden was van Gerard, die haar mishandelde. Het enige kind waarvan akte is gemaakt, wordt levenloos geboren en blijft zonder naam. Enkele jaren later vertrekt Lolke als sergeant naar de noordelijke kazerne in Groningen.

Het huis wordt daarna gekocht door Wiendelt Drenth en Hendrica Pietersen, die de jaren daarvoor op hun schip woonden en als binnenschippers door

heel het land voeren, getuige de geboortektes van hun kroost. De kinderen komen overal en nergens ter wereld. In het voorjaar 1899 treft het noodlot ook deze familie. Twee dochters zwaaien vader, moeder en twee broers uit; het viertal vertrekt per schip naar Rotterdam en kapitein Drenth stuurt de tjalk daarna richting Koningsbergen, het huidige Kaliningrad. Daar nemen Hendrica en de jongste zoon afscheid om per trein terug te reizen naar Groningen. Wiendelt en zijn oudste zoon kiezen opnieuw het ruime sop, 'met zijn schip beladen met steenen en met bestemming naar Danzig', maar van het tweetal wordt nooit meer iets vernomen. Het schip vergaat 'met man en muis'.

Hendrica overleeft haar man meer dan veertig jaar en overlijdt begin 1940 op 82-jarige leeftijd in mijn huis. De rouwadvertentie laat lezen: 'de teraardebestelling zal plaatshebben a.s. donderdag. Vertrek van huis 10½ uur.'

Ik vond het een tragisch en aangrijpend verhaal. Altijd geldt dat geschiedenis tastbaar wordt als het verhaal van individuen verteld wordt. Gewone mensen worden bijzonder en alledaagse plekken krijgen kleur. We moeten vaker de archieven induiken. En ik neem de leerlingen mee. ■

Jelte Posthumus woont in Groningen en is daar docent geschiedenis op het Willem Lodewijk Gymnasium. Hij schrijft al jaren over het onderwijs. Daarnaast is hij radiopresentator voor Glasnost, een Gronings radioprogramma over kunst en cultuur. Ook is hij muzikant en filmliefhebber.

